

Městský soud v Praze

Slezská 9

120 00 Praha 2

MPO 93300/2024

V Praze dne 4. 10. 2024

č.j.: 14 A 101/2021

Žalobci:

a) Klimatická žaloba ČR, z.s., IČ 08325146, sídlem V Šárecké údolí 281/54, Praha 6

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

f) Obec Svatý Jan pod Skalou, sídlem č.p. 6, Svatý Jan pod Skalou

[REDACTED]

[REDACTED]

zastoupeni advokátem Mgr. Pavlem Černým, sídlem Údolní 567/33, Brno

proti

Žalovaným:

1) Ministerstvo životního prostředí, sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10

2) Ministerstvo průmyslu a obchodu, sídlem Na Františku 32, Praha

3) Ministerstvo zemědělství, sídlem Těšnov 65/17, Praha 1

4) Ministerstvo dopravy, sídlem Nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1

5) Vláda České Republiky, sídlem nábřeží Edvarda Beneše 128/4, Praha 1

Žaloba na ochranu před nezákonným zásahem žalovaných správních orgánů

Vyjádření České republiky – Ministerstva průmyslu a obchodu k výzvě Nejvyššího správního soudu ze dne 29. srpna 2024, č. j. 9 As 264/2023-89, k bodu 550 rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ze dne 9. 4. 2024 Verein KlimaSeniorinnen Schweiz a další proti Švýcarsku vydanému Evropským soudem pro lidská práva

(ve věci ochrany před nezákonným zásahem žalovaných v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. října 2023, č. j. 14 A 101/2023-445)

Česká republika – Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“) obdržela výzvu Nejvyššího správního soudu ze dne 29. srpna 2024, č. j. 9 As 264/2023-89 (dále jen „výzva“) k vyjádření se k bodu 550 rozsudku Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) ve věci Verein KlimaSeniorinnen Schweiz and Others v. Switzerland, stížnost č. 53600/20 (dále jen „rozsudek ESLP“). Ve lhůtě k tomu stanovené MPO podává následující stanovisko, přičemž se zaměřuje zejména na test dostatečnosti aktivity státu v boji proti změnám klimatu, jak je velký senát ESLP vyjádřil v bodě 550 svého rozsudku ze dne 9. 04. 2024 ve věci Verein KlimaSeniorinnen Schweiz a další proti Švýcarsku, stížnost č. 53600/20.

I.

Žalobci ve svém vyjádření k aktuální judikatuře ESLP test ESLP, který zkoumá různé aspekty klimatické politiky státu, prezentují ve značně zkrácené a zjednodušené podobě. V tomto testu, jehož jádrem je odst. 550 rozsudku ESLP, především není jednoznačně uvedeno, že stát musí nezbytně stanovit zbývající uhlíkový rozpočet k dosažení cílů v souladu s dostupnými vědeckými důkazy a požadavky na ochranu lidských práv, ani, že opatření a cíle k ochraně klimatu musí být přijata na úrovni zákona. Rozsudek ESLP opakovaně uvádí, že státům by měl být poskytnut široký prostor pro uvážení, který žalobci ve své interpretaci rozsudku značně zužují. Dále se tedy budeme vyjadřovat k jednotlivým požadavkům tohoto testu, jak byly formulovány v rozsudku ESLP a ne jak je jsou interpretovány žalobci.

1. K bodu (a) přijmout obecná opatření, která stanoví cílový časový rámeček pro dosažení uhlíkové neutrality a celkový zbývající uhlíkový rozpočet pro stejný časový rámeček, nebo jinou rovnocennou metodu kvantifikace budoucích emisí skleníkových plynů, v souladu s nadřazeným cílem národních a/nebo globálních závazků ke zmírnění změny klimatu:

Časový rámeček pro dosažení cíle klimatické neutrality nebyl dosud na úrovni ČR přijat. V návrhu aktualizace Politiky ochrany klimatu v ČR, který byl předložen vládě k projednání je obsažen cíl směřování ČR ke klimatické neutralitě do roku 2050 (tento cíl je obsažen rovněž ve schválené Státní politice životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050) a modelový scénář k dosažení tohoto cíle. Tento scénář považujeme za jinou rovnocennou metodu kvantifikace budoucích emisí skleníkových plynů podle bodu a) testu. Stejný časový rámeček je obsažen rovněž v návrhu aktualizace Vnitrostátního plánu ČR v oblasti energetiky a ochrany, který byl rovněž vládě předložen k projednání.

Celkový zbývající uhlíkový rozpočet pro tento časový rámeček stanoven Politika ochrany klimatu v ČR ani jiný strategický dokument nebo legislativa nestanovuje. V rámci přechodích vyjádření jsme se již vyjádřili k tomu, proč nepovažujeme návrhy na kvantifikaci uhlíkového rozpočtu předložené ze strany žalobce za objektivní a spravedlivé z hlediska rozdělení globálního břemene v rámci snižování emisí skleníkových plynů a přechodu k uhlíkové neutralitě. Lze rovněž argumentovat tím, že uhlíkový rozpočet pro období do roku 2030 je jasně daný nastavením emisního stropu pro odvětví spadající do systému EU ETS a nastavením ročních emisních přidělů pro odvětví nespádající do systému EU ETS v souladu s revidovaným nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842 ze dne 30. května 2018 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a o změně nařízení (EU) č. 525/2013. Pravidla pro nastavení dalších cílů pro období do roku 2040 a 2050, v souladu s cílem dosažení klimatické neutrality EU do roku 2050, jsou dále stanovena nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 („evropský právní rámeček pro klima“)

2. K bodu (b) stanovit průběžné cíle a způsoby snižování emisí skleníkových plynů (podle odvětví nebo jiných relevantních metodik), které jsou v zásadě považovány za schopné splnit celkové národní cíle snižování emisí skleníkových plynů v příslušných časových rámcích přijatých v rámci národních politik

Aktualizace Politiky ochrany klimatu v ČR stanovuje opatření ke snižování emisí skleníkových plynů v jednotlivých sektorech, která jsou v souladu s dosažením stanovených národních cílů v oblasti ochrany klimatu. Kromě celkového cíle snížení emisí skleníkových plynů o 55 % do roku 2030 Politika obsahuje rovněž cíl snížit emise v sektorech nespádajících do systému EU ETS do roku 2030 o 26 % oproti roku 2005 a opatření v příslušných odvětvích k dosažení tohoto cíle. Cíle, priority a opatření pro období do roku 2040 budou teprve stanoveny a do značné míry se budou odvíjet od rámce a cílů a EU v tomto období, které budou přijaty v souladu s „evropským právním rámcem pro klima“. Podle modelového dekarbonizačního scénáře by mohlo být do roku 2040 dosažení snížení emisí skleníkových plynů v ČR o 86 % oproti roku 1990 s využitím modelovaných opatření. Cíle a opatření pro jednotlivá odvětví jsou dále rozpracovány v jednotlivých sektorových strategiích, na které se Politika ochrany klimatu rovněž odkazuje, například v případě klíčového odvětví energetiky na Státní energetickou koncepci ČR a v případě dopravy především na Národní plán čisté mobility.

3. K bodu (c) předloží důkazy prokazující, zda řádně splnily nebo plní příslušné cíle snižování emisí skleníkových plynů (viz výše písm. a) a b)):

V souladu s inventarizací emisí skleníkových plynů ČR splnila všechny své cíle v oblasti snižování emisí skleníkových plynů do roku 2020. Splnění cílů přímo vyplývajících z legislativy EU bylo zároveň kontrolováno a potvrzeno ze strany orgánů EU. Materiál Vyhodnocení Politiky ochrany klimatu v ČR vláda vzala na vědomí v září 2021. Aktualizace Politiky ochrany klimatu v ČR, který nebyla vládou dosud schválena, nastavuje rovněž rámec pro monitorování a vyhodnocování cílů a opatření v oblasti snižování emisí skleníkových plynů. Pokrok v plnění cílů stanovených národních emisních cílů do roku 2030 a 2050 je vyhodnocován především na základě pravidelně aktualizovaných (jednou za dva roky) projekcí emisí a propadů skleníkových plynů. Podle projekcí, které jsou součástí návrhu Aktualizace Politiky ochrany klimatu v ČR, by měla ČR splnit celkový cíl snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 jak ve scénáři s dodatečnými opatřeními, tak ve scénáři se současnými opatřeními. Cíl snížení emisí do roku 2030 pro odvětví nezahrnutá do EU ETS by byl na základě projekcí splněn pouze ve scénáři s dodatečnými opatřeními. K přiblížení se klimatické neutralitě do roku 2050 bude zřejmě rovněž potřeba přijmout další dodatečná opatření.

4. K bodu (d) s náležitou péčí a na základě nejlepších dostupných důkazů aktualizovat příslušné cíle snižování emisí skleníkových plynů:

Proces aktualizace cílů snižování skleníkových plynů je v ČR navázán především na „evropský právní rámec pro klima“ v rámci kterého aktuálně probíhá diskuse k nastavení cíle EU pro rok 2040 a následně bude zahájena příprava specifického rámce pro oblast energetiky a klimatu do roku 2040, včetně nastavení dílčích cílů pro jednotlivé členské státy. Zároveň bude v příštím roce probíhat rovněž aktualizace společného vnitrostátně stanoveného příspěvku (NDC) EU v rámci Pařížské dohody.

V legislativním procesu je rovněž návrh na zřízení Komise pro ochranu klimatu, která by představovala nezávislý orgán, poskytující vládě poradenství a doporučení ve věci cílů a opatření v oblasti snižování emisí skleníkových plynů a přizpůsobení se změně klimatu.

5. K bodu (e) jednat včas a vhodným a důsledným způsobem při navrhování a provádění příslušných právních předpisů a opatření:

Aktualizace Politiky ochrany klimatu obsahuje u jednotlivých opatření jasně stanovené termíny a gesce, na základě kterých bude provádění příslušných opatření pravidelně vyhodnocováno a kontrolováno. V případě řady závazků vyplývajících z legislativy EU je implementace legislativy a naplňování cílů sledováno rovněž ze strany Evropské komise.

II.

Dále v rámci požadované konkretizace příslušných opatření uvádíme:

1.

Úsporná opatření hospodaření s vodou a cirkulární ekonomika

Jak v případě **úsporných opatření hospodaření s vodou**, tak i **cirkulární ekonomiky (oběhového hospodářství)/podpory využívání druhotných surovin** jsou podpurná opatření **grantového typu** a jejich zdrojem jsou dominantně kohezní fondy (doposud), ke kterým přibýlo financování z rozpočtu Evropské unie, jeho části Next Generation, resp. jeho nástroje na obnovu a odolnost. V aktuálním období (2021- 2027) jde o ***Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (dále jen „OP TAK“)*** a dále o ***Národní plán obnovy (dále jen „NPO“)***. U všech způsobů financování je nastavena finanční spoluúčast adresáta podpory, resp. realizátora opatření.

Za účelem aktuálního přehledu přikládáme tabulku s podrobným přehledem čerpání. V případě podpor čerpaných z **NPO** (jak u cirkulárních řešení v podnicích, tak u úspor vody v podnicích) je třeba doplnit, že počet projektů/žádostí je konečný a uzavřený, jelikož alokace programu je vyčerpána. Pro další období je stále aktuální podpora z **OP TAK**. Poskytnutá čísla k podpoře dle OP TAK tudíž nejsou konečná, stále probíhá hodnocení projektů.

K úsporným opatřením hospodaření s vodou podporovaných z OP TAK:

Celková alokace je 1, 26 mld. Kč.

Nyní (ke dni 23. 9. 2024) je otevřena výzva „Udržitelné hospodaření s vodou – výzva I“, a to až do 27. 12. 2024.

Cílem výzvy je podpora opatření cílená na úspory vody a optimalizaci využívání vody v podnikatelské sféře jako součást zavádění principů oběhového hospodářství a adaptace hospodářství na změny klimatu.

Jednotlivé aktivity musí vždy samy o sobě vést k úspoře vody v podniku v místě realizace projektu v minimální výši 5 % nebo 100 m³/rok a jejich úspora musí být doložena vodním auditem = dokument zpracovaný dle Nmet (metodika hodnocení využívání vody na úrovni podniku).

Do konce roku 2024 je předpoklad vyhodnocení 2/3 projektů.

Je předpoklad vyčerpání celé alokace programu.

Detaily výzvy, viz: <https://www.agentura-api.org/cs/podporovane-aktivity-optak/hospodareni-s-vodou-v-podnicich-optak/udrzitelne-hospodareni-s-vodou-vyzva-i/>

K oběhovému hospodářství podporovanému z OP TAK

Celková alokace je 2,5 mld. Kč.

Nyní (ke dni 23. 9. 2024) probíhá vyhodnocení žádostí o podporu z výzvy „Oběhové hospodářství – výzva I“, která již byla uzavřena pro příjem žádostí.

Cílem výzvy je podpora předcházení vzniku odpadů, navýšení recyklační infrastruktury, omezit plýtvání druhotnými surovinami a zvýšit obsah recyklovaných materiálů ve výrobcích.

V roce 2025 je předpoklad otevření druhé výzvy za účelem vyčerpání celé alokace.

Detaily k 1. vyhlášené výzvě, viz: <https://www.agentura-api.org/cs/podporovane-aktivity-optak/obehove-hospodarstvi-optak/obehove-hospodarstvi-vyzva-i/>

2.

Podpora čisté mobility

Na rozvoj infrastruktury pro alternativní paliva, modernizaci vozového parku v silniční dopravě a dekarbonizaci dopravy se zaměřila **aktualizace Národního akčního plánu čisté mobility**, kterou schválila vláda ČR dne 28. srpna 2024.

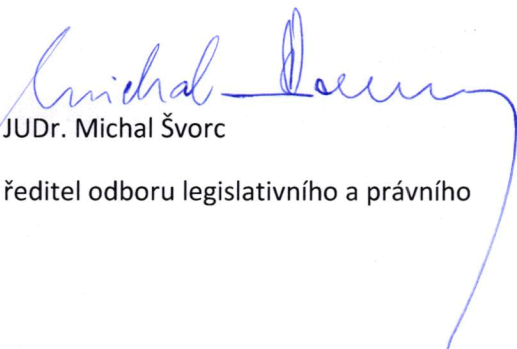
Jde o materiál, na kterém MPO spolupracovalo s Ministerstvem dopravy a Ministerstvem životního prostředí. Aktualizace Národního akčního plánu čisté mobility (NAP CM) je **strategický dokument který se zaměřuje na rozvoj infrastruktury pro elektromobilitu, alternativní paliva, modernizaci vozového parku v silniční dopravě a dekarbonizaci dopravy**. Stanovené cíle a plány jsou rozděleny do milníků pro roky 2025, 2030 a 2035.

Pokud jde o dotační podporu v této sféře a která je v gesci MPO:

byly vypsány výzvy za **650 mil. Kč**, bohužel z důvodu slabé nabídky elektromobilů v prvních dvou výzvách bylo využito **přes 270 mil. Kč a podpořen nákup 886 elektromobilů a 384 dobíjecích stanic**.

Je třeba doplnit, že na podpoře se ve sféře čisté mobility podílí i další ústřední správní úřady, a to Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo dopravy a Ministerstvo životního prostředí. V rámci podpory čisté mobility byly upraveny zákony, vyhlášky a byly zpracovány metodické pokyny, např. zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie; zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření s energií, zákon č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot.

Na závěr považujeme za nezbytné zdůraznit a současně se v tomto bodě i připojit ke stanovisku, zaujatému i dalšími žalovanými, že Česká republika nemůže k dosažení uhlíkové neutrality a k hodnocení tohoto cíle přistupovat ryze individualisticky a separátně (na rozdíl od Švýcarska), a to vzhledem k jejímu závazku postupovat při řešení předmětné problematiky v souladu s unijními procesy a legislativou EU, jejíž je integrovanou součástí.

JUDr. Michal Švorc
ředitel odboru legislativního a právního

Doložka z konverze dokumentu do elektronické podoby – z moci úřední

Dokument 167818662-19239-241008103926.pdf vznikl převedením listinného dokumentu do elektronického dokumentu pod pořadovým číslem **167818662-19239-241008103926**. Vzniklý dokument obsahem odpovídá vstupnímu dokumentu. Počet stran dokumentu: **6**

Vstup neobsahoval viditelný prvek, který nelze plně přenést na výstup.

Konverzi provedl subjekt: Ministerstvo průmyslu a obchodu, IČ: 47609109

Pracoviště: Ministerstvo průmyslu a obchodu

Datum vyhotovení: **08.10.2024**

Jméno a příjmení osoby, která konverzi provedla: RENÁTA ŠULCOVÁ

Poznámka:

Konverzí dokumentu se nepotvrzuje správnost a pravdivost údajů obsažených v dokumentu a jejich soulad s právními předpisy. Kontrolu doložky lze provést v centrální evidenci doložek na adrese <https://www.czechpoint.cz/overovacidolozky>.

167818662-19239-241008103926